

ὑπὸ τῶν ἀπλῶν κατοίκων τῆς Βανδελάρωχης πρὸς τὸν ποιμένα Ὀβερλίνον.

Ὁ Ὀβερλίνοσ ἐνυμφεύθη γυναῖκα ἀξιέραστον, ἥτις τοῦ ἀπέθανε τὸ 1784, ἀφήσασα τρεῖς υἱοὺς καὶ τέσσαρας θυγατέρας. Δύο ἐκ τῶν υἱῶν ἀπέθαναν πρὸ αὐτοῦ· τὰς δὲ σκέψεις του εἰς τὴν Φλιβερὰν ἐκείνην περίστασιν ἠθέλαμεν ἀσμένως καταχωρίσειν, ἂν ἐσυγχώρουν τὰ δριά μας, διὰ τὸ εἰς αὐτάς λάμπον αἰσθημα εὐσεβοῦς ὑποκλίσεως, ἢ, μᾶλλον, περιχαροῦς ἐλπίδος καὶ πεποιθήσεως εἰς τὸν Κύριον.

Ἄλλ' εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ὀβερλίνοσ ἦτο καὶ ἄλλη γυνὴ ἀξιοσημείωτος. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του ἔμεινεν οἰκοδόσποινα ἡ Λουῖσα Σχέλπερ· αὕτη ἀφωσιώθη ὅλως εἰς τὴν δούλευσίν του, ἐπιστατοῦσα τὰ τοῦ οἴκου, καὶ ἀνατρέφουσα τὰ τέκνα, ἀλλὰ μηδέποτε θέλουσα νὰ λάβῃ ὅποιονδῆποτε μισθόν, καὶ ἄλλο μὴ ζητοῦσα παρὰ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ ὑπηρετῇ τὸν ἀκριβὸν Πάππαν. Ὅσον διεδίδετο ἡ φήμη τοῦ Ὀβερλίνοσ, ἐργαστοπειεῖτο καὶ ἡ ἱστορία τῆς Λουῖσας· ἔλαβε δὲ ἡ καλοκάγαθος γυνὴ ἀπὸ ἐταιρείαν τινα τῶν Παρισίων τὴν σημαντικὴν ποσότητα πέντε χιλιάδων φράγκων, οὐσαν ἐν ἀπὸ τὰ Βραβεῖα τῆς Ἀρετῆς (Prix de Vertu), τὰ ὁποῖα φιλόανδρωσ τις ἀφῆκε, νὰ δοθῶσιν ὡς ἀνταμοιβαὶ εἰς πράξεις ἐναρέτους. Ἄλλὰ τὴν ἀφιλοκέρδειαν ἐνέπνευεν ὁ Ὀβερλίνοσ εἰς ἅπαντας τοὺς περὶ αὐτὸν, ὥστε ὁλόκληροσ ἡ ποσότησ αὕτη ἐξωδεύθη ἀπὸ τὴν καλὴν Λουῖσαν ἐπάνω εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς Βανδελάρωχης! αὕτη ἐπροτίμα νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ τέκνα τοῦ ἀγαπητοῦ κυρίου τῆς.

Τελεῖονομεν τὸ ἄρθρον τοῦτο μ' ἐπιστολὴν, τὴν ὁποῖαν ἔγραψεν ἡ Λουῖσα πρὸς τὸν Ὀβερλίνον, τὴν 1ην Ἰανουαρίου, 1793·—

Φίλτατε Πάππα,

Δότε με, παρακαλῶ, τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς ζητήσω σήμερον, τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους, χάριν τινα, τὴν ὁποῖαν πρὸ πολλοῦ ἐπιθυμῶ. Ἐπειδὴ τῶρα εἶμαι τῶντι ἀνεξάρτητοσ, δηλαδὴ, δὲν ἔχω νὰ φροντίζω οὔτε διὰ τὸν πατέρα μου οὔτε διὰ τὰ χρέη του, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ κάμετε θυγατέρα σας. Νὰ ζῆτε, μὴ με δίδετε πλέον μισθόν· διότι, ἐπειδὴ κατ' ὅλα τᾶλλα μ' ἔχετε ὡσ παιδίον σας, θέλω πολλὰ νὰ μ' ἔχετε καὶ ὡσ πρὸς τοῦτο. Ὀλίγα μὲ χρειάζονται διὰ τὸ σῶμά μου. Κάτι μὲ εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὰ πόδια (παπούτσια), τὰς κάλτας μου, καὶ ἄλλα φορέματα· ἀλλ' ὅταν χρειάζωμαι, σᾶς ζητῶ, καθὼσ τὰ παιδία ζητοῦν ἀπὸ τοὺς γονεῖσ των.

Ὡ, σᾶς παρακαλῶ, φίλτατε Πάππα, κάμετέ με τὴν χάριν ταύτην, καὶ συγκαταβῆτε νὰ μὲ στοχαζέσθε ὡσ θυγατέρα, ἥτις σᾶς ὑπεραγαπᾶ.

ΛΟΥΙΣΑ ΣΧΕΛΠΕΡ.

Ἔργον γε, λύπην ἐκφυγεῖν ἢ δ' ἡμέρα
Ἄει τε καινὸν εἰς τὸ φροντίζεῖν φέξει.

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ,

ΤΙΟ ΙΑΤΡΟΤ ΣΑΜΙΟΤ.

Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, λέγει ὁ Λόρδοσ Βάκων, αἱ μάγισσαι καὶ οἱ γόητες χαίρουν ἴσῃν μὲ τοὺς ἰατροὺς· ὑπόληψιν σιμὰ εἰς τοὺς ἀμαθεῖσ· καὶ ὁ Γαληνὸσ παραπονεῖται, ὅτι οἱ ἀσθενεῖσ ὑπήκουαν τοὺς χρησμοὺς τοῦ Ἀσκληπιεῖου, ἢ τὰ ὄνειρά των, περισσότερον παρὰ τὰ ἰδικά του παραγγέλματα. Τὸ ἴδιον αἰνίττονται καὶ οἱ παλαιοὶ ποιηταί, οἵτινες μυθολογοῦν ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸσ καὶ ἡ Κίρκη (μήτηρ τῆς μαγείας) ἦσαν τέκνα τοῦ Ἀπόλλωνοσ. Ὁ ἀνθρώπινοσ νοσ εἶναι φύσει ἐπιρρέπεσ νὰ πιστεύῃ τὸ ἀπίθανον καὶ ὑπερφυσικόν· ἀλλ' εἰς κάμμιαν ἄλλην περίστασιν δὲν εἶναι ἴσως αὕτη ἡ ἀλήθεια τόσον πρόδηλοσ, ὅσον περὶ ἰατρικῆσ· διότι καὶ ἡ φύσισ τῶν ἀσθενεῖων, καὶ ἡ τέχνη τοῦ θεραπεύειν εἶναι σκοτειναί, καὶ, περιπλέον, ἢ ἀσθ' νεια ἀναγκαῖωσ διεγείρει φόβον· ὅταν δὲ ὁ φόβοσ ἔχη σύντροφον τὴν ἀμάθειαν, ὁ καρπόσ των εἶναι ἡ δεισιδαιμονία. Ὅθεν ὁποιασδῆποτε νόσου αἱ ἀρχικαὶ αἰτίαι δὲν εἶναι προφανεῖσ καὶ ἐπαισθηταί, ἀποδίδονται ἀπὸ τοὺς ἀμαθεῖσ εἰς Θεϊκὴν ὀργήν, εἰς τὸν θυμὸν ἀοράτου τινὸσ δαίμονοσ, ἢ εἰς κακὴν τινα τῶν ἀστέρων σύμπτωσιν· καὶ ἐκ τούτου εἰσῆχθησαν πληθὸσ ἰατρικῶν δεισιδαιμόνων, ἐκ τῶν ὁποῖων ὑπεδέτοντο τὰ περισσότερα, ὅτι συντείνουσι εἰς τὸ νὰ καταπραῦνωσι τὴν παρωργισμένην Θεότητα μᾶλλον, παρὰ εἰς τὸ νὰ καταπονήσωσι τὴν νόσον μὲ τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἐνέργειαν.

Ἡ δεισιδαιμονία τῶν Ἀράβων εἰσῆγαγεν εἰς τὴν χρῆσιν τῆσ Ἰατρικῆσ Ὑλης τοὺς πολυτίμοσ λίθουσ, οἵτινες διὰ τὴν ὠραιότητα, λαμπρότητα, καὶ ἀξίαν των ἐνομιζόντο καλῶν πνευμάτων οἰκητήρια. Κατ' ἀρχὰσ τοὺς ἐμεταχειρίζοντο μόνον ὡσ φυλακτήρια ἢ ἐγκόλπια ἐναντίον τῶν κακῶν πνευμάτων, ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸν ἔκαμναν αὐτοὺσ κόνιν, καὶ τοὺσ ἐπρόσπεραν εἰς διαφόρουσ ἀσθενείασ. Πολλόταται ὕλαι, τῶν ὁποῖων ἦτον ἄγνωστοσ ἢ κατασκευῆ ἢ ἐξαγωγή, ἐχρησίμωσαν κατὰ καιροὺσ ὡσ ἰατρικά. Δὲν εἶναι πολὺσ χρόνοσ, ἀφ' ὅτου ἔτυχε νὰ πέσῃ εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆσ Ἰταλίας μία ἀπ' ἐκεῖνασ τὰσ βροχὰσ, αἱ ὁποῖαι (ὡσ εἶναι γνωστον εἰς τοὺσ φυσικοὺσ) δὲν εἶναι ἄλλα εἰμὴ κόπρωσ τινῶν ἐντόμων, τὰ ὁποῖα πετοῦν κάποτε σωρηδὸν εἰς τὸν ἀέρα· οἱ κάτοικοι τὴν ὑπέλαβαν ὡσ Θεόσδοτον Μάννα, ἢ ὑπερφυσικὴν τινα πανάκειαν, καὶ τὴν ἐκατάπιναν μὲ τὴν λαιμαργίαν, ὥστε μόλισ ἐκαταπέσθη εἰς ἀπ' αὐτοὺσ μὲ πληρωμὴν καὶ ὑποσχέσεισ τρανάσ νὰ παραχωρήσῃ ἐν μέροσ διὰ χημικὴν ἀνάλυσιν, ἥτις ἀπέδειξε τὸ λάθος των.

Ἐνίοτε συνειδησμένα καὶ φυσικά ἀποτελέσματα ἰατρικῶν ἀποδίδονται εἰς παραδόξουσ καὶ ὑπερφυσικάσ αἰτίασ. Ὁ Σωράνοσ, παραδείγματοσ χάριν, σύγχρονοσ τοῦ Γαληνοῦ, καὶ συγγραφέασ τὸν βίον τοῦ Ἰπποκράτουσ, μᾶσ λέγει ὅτι τὸ μέλι θεραπεύει τὰσ ἄφθασ.